



№ 7.

Warszawa, d. 14 lutego 1925 r.

№ 7.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Warszawa, Krak.-Przedmieście 5 m. 4, tel. 114-26. Adres telegr.: „Metalowcy—Warszawa“.

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką w kraju: Złp. 4 kwartalnie. Nr. pojedynczy gr. 40.
Członkowie Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych otrzymują „PRZEMYSŁ METALOWY“ bezpłatnie.

**SZWEDZKIE
ŁOŻYSKA
KULKOWE**

SKF

**Warszawa
Kopernika 13
Telefon 12-14**

339

Tow. Akc. J. JOHN w Łodzi

WYRABIA JAKO SPECJALNOŚĆ:

Transmisje i części transmisyjne; **Koła** zębate; **Naprzęzacz** pasów i t. p. Konstrukcja lekka i solidna; wykonanie wzorowe; minimalne zużycie siły i smarów. Dostawa normalnych części z zapasu.

Tokarki szybkoobrotowe, konstrukcji nowoczesnej wykonane najdokładniej, o wysokości kłów 150, 230 i 300 mm i długości toku do 3 metrów. Łby rewolwerowe, lunety, uchwyty samocentrujące. **Imadła** równoległe o szerokości szczęk 100 mm.

Wiertarki słupowe 32 i 40 mm.

Kalandry wszelkiego rodzaju dla przemysłu włókienniczego i papierniczego jak: rolkowe, frykcyjne, wodne, matowe, **finiszowe** prasy nieckowe (Muldenpressen). Wykonanie pierwszorzędne, w niczem nieustępujące najdroższemu zagranicznemu kalandrom. Około 200 kalandrów w ruchu. **Reparacja walców**, obtaczanie, szlifowanie i obijanie bawełną, jutą lub papierem.

Śruby z nakrętkami wszelkiego rodzaju.

Kotły żeliwne oryg. **Strebel'a** do ogrzewań centralnych.

Ruszty ekonomiczne podług własnego systemu i **odlewy** według nadesłanych modeli lub rysunków.

Własne biura sprzedaży:

WARSZAWA	LWÓW	KRAKÓW	POZNAŃ	KATOWICE	LUBLIN	GDĄSK
Jerozolimska 51	Zybkiewicza 39	Basztowa 24	Wały Z. Augusta 2	Batorego 4	Krak.-Przedm. 58	Schüsseldamm 62

5

POSIEDZENIE RADY P. Z. P. M.

W piątek dnia 27 lutego 1925 r. o godzinie 18 m. 30 w lokalu Spółki Akcyjnej „Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi S. A.“ (ul. Traugutta Nr. 4 w Warszawie) odbędzie się posiedzenie Rady Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych z następującym porządkiem obrad:

1. Zatwierdzenie protokołu z dnia 14-go stycznia 1925 r.;
2. Sprawozdanie Dyrekcji z działalności Związku w styczniu r. b.;
3. Stan finansowy na d. 1 lutego r. b.;
4. Sprawozdanie Prezydium z narady gospodarczej u p. Prezesa Rady Ministrów;

5. Stan rozmaitych gałęzi przemysłu metalowego w styczniu r. b.;

6. Traktat handlowy z Niemcami;

7. Sprawy wniesione na porządek dzienny posiedzenia Rady Przemysłowo-Handlowej w dn. 28 lutego r. b.;

a) Ustawa przemysłowa;

b) Sprawa ekspansji przemysłu polskiego na Bałkany i Bliski Wschód;

8. Przyjęcie nowych członków;

9. Sprawy bieżące;

10. Wnioski członków.

Członkowie Rady, którzy nie będą mogli przybyć na posiedzenie, proszeni są o zakomunikowanie na piśmie swej opinii w sprawie p. 5 przed dn. 26 b. m.

CZĘŚCIOWA ZMIANA USTAWY O ZABEZPIECZENIU NA WYPADEK BEZROBOCIA.

W № 15 „Dziennika Ustaw“ z d. 10 lutego r. b. została ogłoszona ustawa z d. 28 stycznia 1925 r. zmieniająca brzmienie ustępu 2-go artykułu 13-go ustawy z d. 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia („Dz. Ust.“ № 67 z r. 1924) w sposób następujący:

„W razie długotrwałego bezrobocia może minister pracy i opieki społecznej w porozumieniu z ministrem skarbu na wniosek zarządu głównego Funduszu Bezrobocia przedłużyć ten okres (pobierania zasiłków na wypadek bezrobocia *Przyp. Red.*) do 17 tygodni, w pierwszym zaś roku od wejścia w życie niniejszej ustawy (to znaczy od d. 31 sierpnia 1924 r. *Przyp. Red.*) do 26 tygodni dla poszczególnych miejscowości lub galezi przemysłu.“

Zmiana powyższa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, t. j. od d. 10 lutego 1925 r.

HANDEL ZEWNĘTRZNY POLSKO-NIEMIECKI.

Wobec rozpoczętych narad w sprawie zawarcia traktatu handlowego z Niemcami podajemy dane statystyczne, dotyczące obrotu towarowego polsko-niemieckiego wyrobami przemysłu metalowego za I półrocze 1924 roku. Dane te zacierpnęliśmy z urzędowych statystyk niemieckiej i polskiej. Zwracamy uwagę na znaczną rozbieżność pomiędzy liczbami z obu źródeł, której powodu nie znamy.

Wywóz z Polski do Niemiec według statystyki niemieckiej. Ilości podane są w tonnach metrycznych. Liczby w nawiasach oznaczają stosunek procentowy przywozu z Polski do ogólnego przywozu do Niemiec danego artykułu.

Ruda cynkowa	33200	(52%)
Popiół cynkowy	300	(65%)
Żelazo w płytach, sztabach i kształtownikach	84800	(27%)
Szyny kolejowe, łączniki do szyn i t. p.	13500	(19%)
Blachy żelazne	22300	(37%)
Rury walcowane	5700	(32%)
Osie i koła wagonowe i części wagonów	1380	(30%)
Butle stalowe, konwie do mleka lanego i t. p. wyroby żelazne	110	(9%)
Odpadki żelaza	1800	(12%)
Ołów w blokach i odpadkach	5340	(35%)
Cynk w blokach	12000	(71%)
Blacha cynkowa	6800	(95%)

Wywóz z Polski do Niemiec według statystyki polskiej. (Wyłączamy produkty hutnicze).

Żelazo, stal i wyroby z nich:	tonny
Narzędzia osobno niewymienione	74
Wyroby z żelaza lanego nieobr.	159
Drut żelazny i stalowy	111
Liny druciane	104
Wyroby wszelkie z blachy żelaznej	35
Nity i bolce	45.5
Odlewy stalowe osobno niewymienione	47.5
Rury i kształtki nieobr.	66
Naczynia blaszane emaljowane	15
Naczynia żeliwne surowe i polewane	38
Pilniki i raszple	2.8
Igły do szycia	0.6
Wyroby z blachy żel. o grubości mniej. niż 4 m.	15
Wyroby kotlarskie, zbiorniki, skrzynie	25
Kasy i szafy ogniowate	12
Łączniki do rur	14.5
Części kotłów żeliwnych nieobrob.	17
Rury żeliwne	16
Okucia do drzwi i okien	1.2
Podkowy końskie i hacze	8
Łopaty, rydle, motyki, sierpy, widły	1.1
Łańcuchy	0.3
Gremple i taśmy gremplowe	3.6
Wióry do czyszczenia i t. p.	16

Cynk i wyroby z niego:

Wyroby z blachy cynkowej	29
ze stopów cynku i ołowiu	2.1
Inne wyroby	0.2

Ołów i wyroby z niego:

Rury	21.8
Srut	12
Stopy ołowiu	13.2
Druty	0.6
Cynfolja i ołów twardy	0.1

Miedź i wyroby z niej:

Wyroby tłoczone i wyciskane	16.2
Drut ze stopów	10.5
Rury	2.5
Łyżki, widelce, noże	0.4
Wyroby osobno niewymienione	0.7
Ornamenty, biusty, statuetki i t. p.	0.3
Naczynia kuchenne	0.1

Cyna i wyroby z niej:

Wyroby artystyczne (ze stopów)	0.2
zwyczajne	0.3
Cyna do lutowania	0.8

Stopy i wyroby z innych metali:

Biały metal	2.4
Różne stopy osobno niewymienione	2.3
Wszelkie wyroby	1.3
Klisze drukarskie	0.1

Aluminium i wyroby z niego:

Drut	10
Wyroby	0.1

Maszyny i aparaty:

Części maszyn osobno niewymienione	245.4
Maszyny wszelkie osobno niewymienione	75.5
Maszyny i części dla przemysłu tytoniowego	18.4
Tokarki do obróbki metali	19
Maszyny do obróbki drzewa	15.9
Frezarki	4
Komplety do dźwigów	0.9
Silniki spalinowe	1.5
Części kotłów i aparatów	16.1
Ruszty mechaniczne	13.7
Kierownice i napinacze do pasów	0.3
Maszyny do szycia	0.6
Sikawki pożarowe	7.8
Sikawki ręczne	5.9
Maszyny i ich części dla przemysłu spożywczego	11.1
Armatura parowa i wodociągowa	7.8
Prądnice i silniki prądu stałego i zmiennego	3.7
Różne drobne wyroby	13.7
Maszyny włókiennicze różne	11.7
Części maszyn włókienniczych	1.4
Wagi sprężynowe	1.9
Wszelkie maszyny rolnicze	0.8
Plugi 1 i 2 skibowe	7.6
motorowe	1.1
Wiałnie i młynki	7
Sieczkarnie maszynowe	7.7
Elewatory i sterniki	2.3
Wypielacze ręczne	0.3
Części maszyn rolniczych	16.1

W następnym numerze podamy przywóz wyrobów przemysłu metalowego z Niemiec do Polski.

Ig. Gr.

KSIĄŻKI NADEŚLANE.

Wyszedł z druku pierwszy zeszyt tomu drugiego „Arytmetyki Handlowej“ Henryka Chankowskiego (wydanie IV, tysiąc 21-y). Całość wyjdzie w 5 zeszytach. Cena w przedpłacie 5 zł. za wszystkie zeszyty.

RYNEK TOWAROWY NA SUROWCE I ARTYKUŁY TECHNICZNE DLA PRZEMYSŁU METALOWEGO.

Ceny hurtowe na surowce i artykuły techniczne dla przemysłu metalowego w dniu 12 lutego 1925 r. w złotych (pg. danych S. A. „Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi“).

a) za 1 tonę franco wagon stacja załadowania:	
Surówka odlewnicza „Chlewiska“ na węglu	Zł.gr.
drzewnym	160.—
Surówka odlewnicza „Staporków“ № 1	147.—
„ „ „ Ostrowiecka № 1	147.—
„ „ „ Witkowska № 1 (ocłona)	161.—

Złom żeliwny (fragment lany)	125.—
Żelazo handlowe krajowe	222.—
Bednarka gorąco walcowana	256.—
Bednarka zimno walcowana	445.—
Walcówka (drut okrągły od 5 ¹ / ₂ do 13 mm., kwadratowy od 5 ¹ / ₄ do 8 mm.).	274.—
Blacha (cena zasadnicza)	282.—
Koks karwiński	45.—
b) za 100 kg. loco skład Warszawa:	
Pokost chemicznie czysty gwarantowany	240.—
Olej wrzecionowy 3 — 4/20°	27,91
" " " 5 — 6/20°	28,43
" " " maszynowy II 2 — 3/50°	29,53
" " " III 3 — 3,5/50°	31,58
" " " IV 4 — 4,5/50°	33,68
" " " V 5 — 5,5/50°	37,36
" " " VI 6 — 6,5/50°	40,51
" " " VII 7 — 7,5/50°	43,66

Olej cylindrowy do pary przegrzanej	59,93
" " " " nasyconej 220—230°	43,34
Smar Tovotte'a	51,22
Benzyna 720/730	75,60
" " " 750/760	54,30
" " " 771/780	45,50
Koks górnosiłski twardy	33.—
" " " miękki	33.—
Węgiel kowalski myty cieszyński	37,35
" " " górnosiłski gruby	29.—
Węgiel dąbrowski gruby	24.—

Ceny metali według notowań giełdy londyńskiej w dn. 11. II. 25 r. w złotych po kursie dnia za tonnę metr.

Aluminium	3055	Miedź standard	1608
Antymon	1698	Ołów miękki	1112
Cyna standard	6391	Nikiel	4032
Cynk hutniczy	1753	Rtęć	9680
Miedź elektrolityczna	1710	Srebro za 1 kg.	108

Tendencja spokojna

WYDAWCA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych: Dyrektor Zarządzający inż. S. J. Okolski.
REDAKTOR inż. Maurycy Chorzewski.

Armatura na parę i wodę:
S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Beczki żelazne:
Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Bryczki:
Szydłowiecka Fabryka Bryczek Bracia Węgrzeczy, Fabryka w Szydłowcu Biuro w Warszawie Wspólna 4 m. 3 tel. 192-40.

Dźwigniki—Łańcuchy:
Bracia Jenike, inż., Warszawa, Żórawia 12, tel.: 29-64 i 220-00.
* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.
* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Siła”, Chłodna 5, tel. 47-78.

Garki i przewody rurowe:
Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Garbarskie maszyny:
B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Gwoździarki i ciągariki:
B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Imadła ślusarskie kute:
S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Kalandry:
Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Konstrukcje żelazne:
Inż. Gniazdowski i Janiszewski Sp. Akc. w Lublinie.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Kotły parowe:
S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Spółka Akcyjna Budowy Kotłów Parowych i Maszyn. „W. Fitzner i K. Gamper” w Sosnowcu.

Karoserje:
Koła samochodowe ciężarowe Szydłowiecka Fabryka Bryczek Bracia Węgrzeczy, Fabryka w Szydłowcu Biuro w Warszawie Wspólna 4 m. 3 tel. 192-40.

Kuto lane odlewy:
Inż. Gniazdowski Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

Kuźnie polowe:
Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Liny stalowe—Drut stalowy:
Bracia Jenike, inż., Warszawa, Żórawia 12, tel.: 29-64 i 220-00.

Lokomobile przemysłowe:
Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Łańcuchy „Galla”:
Transmisyjne, ciężarowe i rolkowe wszelkich wymiarów. Bracia Mencil, Fabryka Wyrobów Żelaznych. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Maszyny rolnicze:
Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Maszyny ceglarskie:
B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Odlewy żelazne:
Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Odlewnie żelaza:
Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Odlewnie żelaza i metali:
S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Okna żelazne:
Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

Okna żelazne i drewniane z własnym okuciem fabrycznym: Jan Broda, Toruń.

Okucia budowlane i meblowe:
Jan Broda, Toruń.

Piece żelazne syst. powolnego spalania:
Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Prasy ekscentryczne, frykcyjne i balansowe:
B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Prasy, tłoczkarki cierne: mimośrodowe i balansowe:
B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Pędnie:
Tow. Akc. J. John w Łodzi.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

* B-cia Steinberg i S-ka, w Warszawie Wronia 80.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

* Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Suwnice (krany) mostowe, przesuwne, dźwigi pionowe-elektryczne, transmisyjne, ręczne:
Inż. Gniazdowski i Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

* Bracia Jenike, inż. Warszawa, Żórawia 12, tel.: 29-64 i 220-00.

* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Siła”, Chłodna 5, tel. 47-78.

Śruby, nakrętki, nity:
Bartelmuss i Suchy. Bielsko (Śląsk).

Śruby:
Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Suwnice:
Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Taczki żelazne 75 i 100 litr. pojemności:
Jan Broda, Toruń.

Tokarki:
Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Turbiny wodne syst. Francis'a o wysokim współczynniku pożytecznego działania. L. Warwasiński, J. Wojakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

Urządzenie do motorów na gaz ssany (generator):
Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Wagony wąskotorowe osobowe i towarowe:
S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Walce młyńskie utwardzone:
St. Weigt i S-ka, Łódź, Senatorska 22, tel. 2-87.

Walce żeliwne utwardzone:
Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Wiertarnie kolumnowe szybkie:
Najnowszego typu. L. Warwasiński, J. Wojakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

Wiertarki:
Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Spółka Akcyjna Handlu i Przemysłu Metalowego

M. LISOWSKI

w Warszawie

Ul. Nowowiejska Nr. 22 Telefony Nr. 173-90 i 210-59

**KOTŁY PAROWE RÓŻNYCH SYSTEMÓW,
KONSTRUKCJE ŻELAZNE, KOMINY ŻELAZNE,
PONTONY, ŁODZIE, BULJERY i t. p.**



**BECZKI ŻELAZNE CZARNE i OCYNKOWANE
ORAZ ZBIORNIKI DO PŁYNÓW**

**IMADŁA PROMIENIOWE i RÓWNOLEGŁE
RÓŻNYCH WIELKOŚCI**

**ARMATURA WSZELKIEGO RODZAJU
NA PARĘ, WODĘ i GAZ**

**WAGONY OSOBOWE i TOWAROWE,
TARCZE OBROTOWE, ROZJAZDY
i WSZELKIE INNE AKCESORJA DLA KOLEI WĄSKOTOROWYCH
TRAMWAJE**

**WŁASNA ODLEWNIA ŻELAZA i METALI
przyjmuje wszelkie zlecenia na odlewy**

Fabryki: w WARSZAWIE, ul. Stępińska № 18
 i w KACZYM DOLE pod Warszawą

